

การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิง ผ่านหนังสือพิมพ์แม่
หญิงลาวและวารสารสาวลาวช่วงปี ค.ศ. 1975 – 2010

Political communication of the Lao PDR's government on the political role of women
as expressed via Mae Ying Lao newspaper and Sao Lao magazine during 1975 – 2010

ณัฐชัย อ่ำทอง
วศิน ปัญญาวุธตระกูล

บทคัดย่อ

การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญที่องค์กรภาครัฐนำมาใช้เพื่อสร้างความสำเร็จ และความชอบธรรมทางการเมือง โดยในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน การสื่อสารทางการเมืองได้มีวิวัฒนาการในรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างกันไปตามแต่ละช่วงสมัย ซึ่งในแต่ละช่วงสมัยนั้นการให้ค่าของสิ่งต่างๆ ผ่านการสื่อสารจากผู้นำไปสู่ผู้ตามจะมีความแตกต่างและเฉพาะเจาะจงตามบริบททางสังคมของสังคมนั้นๆ โดยถูกแวดล้อมด้วยขนบธรรมเนียมจารีต ประเพณี วิถีปฏิบัติของสังคมและรูปแบบการปกครองของรัฐในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน โดยประเทศลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในช่วงระยะเวลา 50 ปี ที่ผ่านมานั้น ได้มีการเปลี่ยนการปกครองที่ส่งผลกระทบต่อวิถีความเชื่อดั้งเดิมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องบทบาททางเพศระหว่างหญิง-ชายในสังคม ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้น ทางรัฐบาล สปป.ลาว ได้พยายามสร้างและนิยามบทบาทหญิง-ชาย โดยผ่านวิธีการสื่อสารทางการเมืองจากระดับประเทศไปสู่ระดับภูมิภาค แขวง เมือง และท้องถิ่น โดยการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว จะวางอยู่บนแนวทางทฤษฎีเบ็ดเสร็จนิยม (Totalitarian Theory) ซึ่งเป็นวิธีการปกครองของประเทศที่ใช้ระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ได้แก่ ลาวและเวียดนาม ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศเหล่านี้จะควบคุมกลไกการสื่อสารให้ตอบสนองต่อแนวทางของรัฐเท่านั้น ดังนั้นการสื่อสารทางการเมืองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิง จึงถูกให้ความสำคัญเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศโดยอาศัยการสร้างชาติด้วยความร่วมมือระหว่างหญิง-ชาย โดยเน้นย้ำไปที่บทบาทเพศต่อการปฏิบัติงานในภาคส่วนต่างๆ โดยผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารทางการเมืองที่ยังคงปรากฏอยู่ในการส่งเสริมบทบาทผู้หญิงผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ของสหพันธ์แม่หญิงลาว ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี ค.ศ. 1975 – 2010 คือ เรื่องของการปฏิบัติตนตามแนวทางของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว แต่ประเด็นที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ในช่วงปี ค.ศ. 2007 เป็นต้นมา คือ การมุ่งเน้นไปที่ความต้องการของผู้หญิงลาวมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการต่อรองระหว่างภาครัฐกับประชาชน โดยไม่ใช่เพียงแค่การปฏิบัติตามแนวทางของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว เพียงอย่างเดียว

คำสำคัญ : การสื่อสารทางการเมือง สื่อในฐานะเครื่องมือของรัฐ บทบาททางการเมืองของผู้หญิง

Abstract

Communication is an important instrument that government organizations employ to generate political gains and substantiate political legitimacy. Throughout history, political communication has evolved in different percepts and methods, depending on their corresponding eras. In each period, the definition of values which passed on from leaders to followers took different metaphors, depending on the social context of each period. Customs, traditions, social practices, and the political regime of the period were the factors that characterized such value. In the case of Laos (Lao People's Democratic Republic), during the past 50 years, political change has greatly affected traditional beliefs, especially the relationship between genders and their roles in society. The government of Lao PDR has established and defined the roles of women and men through political communication, from the national level to the regional, provincial, city, and local levels. Such political communication was based on the Totalitarian Theory which has been adopted by the communist socialist regimes in Laos and Vietnam. The Communist Party of these countries regulates the communication mechanism in order to ensure that the state's interests were appropriately addressed. Therefore, the political communication of the Lao PDR on the political role of women has been orchestrated to convey the anticipated developmental success by utilizing the nation-building concept which stated that the nation was mutually created through cooperation between women and men. The emphasis was placed on gender roles in various sectors. The research findings reveal that the political communication still have continues to promote women's role through publications of the Lao women's union from the inception of the communist regime in 1975 – 2010, which is the practice in accordance with the guidelines of the party and the government of Lao PDR. But the new issue was raised from 2007 onwards, it was a greater focus on the needs of Lao women than ever before. Which shown the bargaining between the government and the people, which it is not only just following the guidelines of the party and the Lao PDR government.

Keywords: Political communication, Media as a state instrument, Political role of women

บทนำ

การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาลสปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิง ได้ริเริ่มอย่างเป็นทางการเมื่อเกิดความพยายามในการพัฒนาประเทศลาวหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ค.ศ. 1975 โดยรัฐบาลสปป.ลาว ได้พยายามส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวในการพัฒนาประเทศในหลายมิติมากขึ้น เช่น มิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้หญิงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ตามที่รัฐได้กำหนดไว้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบเก่ามาสู่ระบอบใหม่นี้ คือ การเปลี่ยนรูปแบบปกครองแบบราชาอาณาจักรภายใต้การบริหารงานของพระมหากษัตริย์กึ่งรัฐอาณานิคม (ฝรั่งเศส และอเมริกา) ที่เน้นเรื่องของการปกครองตามลำดับชั้นของกลุ่มคนในสังคม มาสู่การปกครองระบอบใหม่ คือ สังคมนิยม หรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เน้นเรื่องของความเท่าเทียมทางชนชั้นของคนในสังคม (दारार्त्तน์ เมตตาริกานนท์, 2555) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการเมืองดังกล่าวนี้ จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะจากหน้ามือเป็นหลังมือ จนทำให้พรรคและรัฐบาล สปป. ลาว ต้องสร้างค่านิยม หรือแนวทางใหม่ในการปฏิบัติตนของประชาชนทั้งหญิงและชาย เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการปกครองในระบอบสังคมนิยม เช่น ความเท่าเทียมทางชนชั้น และทางเพศ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติลาว (อุมารินทร์ ตูลารักษ์, 2550) ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้รัฐบาล สปป. ลาว ต้องใช้วิธีการการสื่อสารทางการเมืองต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงโดยได้กระทำผ่านองค์กรจัดตั้งแม่หญิงลาวในนามสหพันธ์แม่หญิงลาว ด้วยวิธีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ขององค์กรได้แก่ หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวในช่วงก่อนและหลังปี ค.ศ. 2000 และวารสารสาวลาวหลังปี ค.ศ. 2007 เป็นต้นมา ซึ่งการส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวต่อการพัฒนาประเทศนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากการกำหนดกฎหมายหรือนโยบายในการส่งเสริมบทบาทผู้หญิงในสปป.ลาวนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวพรรคประชาชนปฏิวัติลาว รัฐบาล สปป.ลาว หรือสหพันธ์แม่หญิงลาวเพียงอย่างเดียว ถึงแม้ว่า สปป.ลาวจะเป็นรัฐเบ็ดเสร็จนิยม หรืออำนาจรวมศูนย์ แต่ยังคงต้องอิงตามอนุสัญญาสากลว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women หรือย่อว่า CEDAW) ซึ่งเป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับหนึ่งซึ่งสมาชิกใหญ่แห่งสหประชาชาติมีมติเห็นชอบในปี ค.ศ. 1979 เป็นต้นมา (ณัฐชัย อำทอง, 2563) นอกจากแนวนโยบาย กฎหมายที่ได้ปรับเปลี่ยนไปตามสภาพปัจจุบันแล้ว จึงส่งผลให้การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาลสปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิง ผ่านตัวองค์กรจัดตั้งแม่หญิงลาวเองก็ได้ปรับเปลี่ยนทั้งในโครงสร้างภายใน ภายนอก รูปแบบการเคลื่อนไหว กิจกรรม รวมทั้งชื่อขององค์กร เพื่อให้ตามกับบริบทสังคมโลก และสังคมลาวที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต่อมาในปี ค.ศ. 1986 รัฐบาล สปป.ลาว ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตามกลุ่มประเทศสังคมนิยมอย่างโซเวียตและเวียดนาม โดยการเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจ และสังคม ที่เรียกว่า นโยบายจิตนาการใหม่ ถือได้ว่าเป็นหมุดหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศลาวเป็นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เกิดขึ้นจากความล้มเหลวในการบริหารจัดการการปกครองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในช่วงตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975-1985 หรือช่วง 10 ปีแรกของการ

เปลี่ยนแปลงการปกครอง สาระในบทความนี้ ผู้เขียนมุ่งนำเสนอการสื่อสารทางการเมืองระหว่างรัฐกับประชาชนสู่บทบาททางเพศ ตามหลักการแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง ตามขั้นตอนการสื่อสารในลักษณะของการถ่ายทอดใน 3 กระบวนการ เพื่อให้เห็นแนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาลสปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิง ผ่านตัวกลางสื่ออย่างหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวและวารสารสาวลาวช่วงปี ค.ศ. 1975 – 2010 เพื่อให้เห็นถึงวิธีการสื่อสารทางการเมืองระหว่างรัฐกับประชาชนสู่บทบาททางเพศในการพัฒนาประเทศ

การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิง

การสื่อสารทางการเมืองระหว่างรัฐกับประชาชนนั้น หากพิจารณาตามหลักการแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองที่มีลักษณะของการประยุกต์ใช้จะพบว่า มีขั้นตอนการสื่อสารในลักษณะของการถ่ายทอดใน 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1.กลุ่มองค์กรทางการเมือง (รัฐและเอกชน) 2.สื่อมวลชน (โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ) และ 3. ประชาชน (นันทนา นันทวโรภาส, 2558) ในหลักการแนวคิดนี้ ชนินธร ม้าทอง ได้อธิบายไว้ในแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง ว่าแนวคิดนี้มีกระบวนการในการสร้างรับส่ง และถ่ายทอดสารจากผู้สร้างสาร ผู้ส่งมอบสาร และผู้รับสาร (ชนินธร ม้าทอง, 2560) ดังนี้

1. องค์กรทางการเมือง ในฐานะองค์ประกอบแรกของการสื่อสารทางการเมืองจากบนสู่ล่าง โดยการส่ง “สาร” ออกไป เพื่อให้สารนั้นส่งอิทธิพลต่อการรับรู้ และการตัดสินใจของประชาชน โดยองค์กรทางการเมืองต่าง ๆ ประกอบด้วย 1. พรรคการเมือง 2. องค์กรสาธารณะ 3. กลุ่มกดดัน และ 4. กลุ่มก่อการร้าย โดยในบทความนี้ ผู้เขียนจะพิจารณาเพียงแค่ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.พรรคการเมือง คือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาวในฐานะแกนนำรัฐบาล สปป.ลาว และ 2. องค์กรสาธารณะ คือ สหพันธ์แม่หญิงลาว ในฐานะแนวร่วมของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว

2. สื่อมวลชน ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสื่อสารทางการเมืองจากภาครัฐไปสู่ประชาชน ซึ่งเปรียบเสมือนตัวกลางเชื่อมโยง โดยในบทความนี้ผู้เขียนจะหมายถึง หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว และวารสารสาวลาว

3. ประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารทางการเมือง ซึ่งถ้าหากไม่มีกลุ่มเป้าหมายอย่างประชาชน การสื่อสารทางการเมืองจึงไม่อาจจะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของตนเองได้ โดยในบทความนี้ผู้เขียนจะหมายถึง ประชาชนผู้หญิงลาว ที่มีความหลากหลายในด้านอายุ อาชีพ รายได้ และภูมิภาคชาติพันธุ์ การใช้การสื่อสารเข้ามาช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองขององค์กรภาครัฐนั้น ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้นำทางการเมืองหรือผู้ปกครองในการใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือนำทางที่ส่งเนื้อหาแนวคิด และวิธีการปฏิบัติต่างๆ สู่ผู้อยู่ใต้การปกครองให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารขั้นสุดท้ายคือ ความสำเร็จทางการเมือง โดยความสำเร็จทางการเมืองนั้น นอกจากจะใช้การสื่อสารมาช่วยแล้วยังพบปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการเมืองคือ ปัจจัยทางด้านภาพลักษณ์

ของผู้ส่งสารที่ถูกดึงเข้ามาเป็นปัจจัยในกระบวนการสื่อสารที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์ต่างๆ ขึ้นมาตามที่คุณต้องการ (กฤติยา รุจิโชค, 2564)

การสื่อสารทางการเมืองระหว่างรัฐกับประชาชนสู่บทบาททางเพศดังกล่าวนี้ สื่อสิ่งพิมพ์ได้กลายเป็นพื้นที่แห่งการยื้อแย่ง และนิยามการสร้างค่านิยมหรืออุดมการณ์บางอย่างให้กับผู้หญิงลาวเสมอมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน ในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน ค.ศ. 1975 สื่อในประเทศลาวไม่เพียงแต่นับบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงตามความเชื่อขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณีดั้งเดิม แต่ยังกระตุ้นให้ผู้หญิงเข้าร่วมกับขบวนการปลดปล่อยประเทศจากการล่าอาณานิคมของต่างชาติอีกด้วย (ลำพอง ศัญทะสิวัน, 2551) แต่พอมานะหว่าง 20 ปีแรกของการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศลาวใน ค.ศ. 1975-2000 วิธีการกระตุ้นให้ผู้หญิงลาวเข้าร่วมกับขบวนการปลดปล่อยประเทศได้ถูกลดความสำคัญลง และกลายเป็นเรื่องของการร่วมมือระหว่างบทบาททางเพศ หรือบทบาทหญิง-ชายในการพัฒนาประเทศ และพอหลังปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา กระแสของการหลังไหลทางวัฒนธรรมข้ามชาติในยุคโลกาภิวัตน์ อันมีระบบทุนแบบเสรีนิยมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแนวทางในการปรับเปลี่ยนค่านิยมหรืออุดมการณ์บางอย่างให้กับผู้หญิงลาวในบริเวณเมืองที่เป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เช่น นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงพระบาง และเมืองสำคัญตามชายแดนไทย-ลาวต่างๆ ผ่านการบริโภคสื่อภายนอก เช่น การรับชมละครไทย การบริโภคสินค้าทางวัฒนธรรมร่วมสมัยในลักษณะแบบ Pop culture เป็นต้น โดยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงทำให้พรรคประชาชนปฏิวัติลาวและรัฐบาล สปป.ลาว ต้องเร่งให้ความสำคัญต่อการเน้นย้ำเตือนให้ผู้หญิงลาวกลับมาอยู่ในแนวทางที่เหมาะสมตามที่รัฐบาล สปป.ลาว วางไว้ให้ โดยการใช้วิธีการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ ของภาครัฐ โดยสื่อที่ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างมาก คือ สื่อสิ่งพิมพ์ขององค์กรสหพันธ์แม่หญิงลาว เช่น หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวและวารสารสาวลาว เพื่อใช้ในการสื่อสารทางการเมืองต่อบทบาทความเป็นผู้หญิงที่ดีตามแนวทางของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว

ดังนั้นผู้เขียนจึงได้แบ่งช่วงเวลาของการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงลาวเป็น 3 เวลาด้วยกัน คือ 1. ช่วงก่อนปี ค.ศ. 1975 2. ช่วงหลังปี ค.ศ. 1975 – 2000 และ 3. ช่วงหลังปี ค.ศ. 2000 – 2010

1. การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงก่อนปี ค.ศ. 1975

การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงในช่วงนี้ เป็นช่วงเวลาก่อนการจัดตั้งรัฐบาล สปป.ลาว และเป็นช่วงเวลาของสงครามกลางเมืองระหว่างรัฐบาลฝ่ายขวาเวียงจันทน์ และฝ่ายซ้ายแนวลาวยักชาติ ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือชนิดแรกในการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงก่อนปี ค.ศ. 1975 เพราะบริบทสังคมลาวในขณะนั้นเครื่องมือที่มีความทันสมัยอย่างระบบโทรคมนาคมส่งสัญญาณด้วยภาพและเสียงยังไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร ดังนั้นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์จึงได้ถูกใช้เป็นกระบอกเสียงรับใช้อุดมการณ์ของแต่ละ

ฝ่ายเพื่อโฆษณาชวนเชื่อให้ได้รับเสียงสนับสนุนจากพลังประชาชน และเพื่อต่อต้านฝ่ายตรงข้าม โดยหนังสือพิมพ์ที่รัฐบาล สปป.ลาว ได้ใช้ในขณะนั้น คือ มีทั้งหมด 3 ฉบับ คือ 1. หนังสือพิมพ์ลาวอิสระ 2. หนังสือพิมพ์กองทัพ และ 3. หนังสือพิมพ์แสงสว่าง เป็นสื่อสิ่งพิมพ์กองทัพของพรรคประชาชนลาวและแนวลาวยักชาติ หรือรัฐบาล สปป.ลาว ในเวลาต่อมา (ลำพอง คัญทะลิวัน, 2551)

โดยในช่วงนี้การส่งเสริมและเคลื่อนไหวต่างๆจะกระทำผ่านพรรคประชาชนลาวและแนวลาวยักชาติ โดยมีผู้นำสำคัญอย่าง ไกสอน พมวิหาร เลขาธิการใหญ่พรรคประชาชนลาว และเจ้าสุภานุวงศ์ แกนนำของแนวลาวยักชาติ ซึ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมในขบวนการเคลื่อนไหวของผู้หญิงในการสนับสนุนกองกำลังในภาคส่วนต่างๆของประเทศลาวในเขตปลดปล่อยของแนวลาวยักชาติ ซึ่งมีศูนย์กลางสำคัญอยู่แขวงเชียงขวาง โดยกลุ่มขบวนการปะเทดลาวหรือแนวลาวยักชาตินี้ไม่ได้ให้ความสำคัญเฉพาะกลุ่มราชวงศ์และขุนนางท้องถิ่นประจำแขวงต่างๆเพียงอย่างเดียว แต่ได้เน้นไปในลักษณะการรวบรวมกลุ่มผู้คนในวงกว้าง เช่น การสร้างขบวนการจากประชาชนลาวในภาคชนบทที่ห่างไกลจากตัวเมืองเวียงจันทน์เพื่อสร้างกระบวนการต่อต้านที่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริงขึ้นมา (Martin Stuart-Fox, 2013)

ด้วยสถานการณ์ของความขัดแย้งและสงครามกลางเมืองดังกล่าว จึงทำให้การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงผ่านสหพันธ์แม่หญิงลาวก่อนปี ค.ศ. 1975 ได้เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1955 ภายใต้การนำพาของนาง คำแพง บุปผา ซึ่งเป็นคณะผู้นำขบวนการแม่หญิงลาวในช่วงแรก โดยแนวทางการเคลื่อนไหวสามารถสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ 1. การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านกองกำลังสู้รบ ผ่านการจัดกองกำลังจัดตั้งชั่วคราว 2. การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3. การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านสังคม วัฒนธรรม และการเกษตร (ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว, 2010)

โดยการส่งเสริมบทบาทผู้หญิงของรัฐบาล สปป.ลาว ผ่านสหพันธ์แม่หญิงลาวนี้ ได้ดำเนินการตามแนวทางหรือมติของกองประชุมใหญ่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวครั้งที่ 1 ในปี ค.ศ. 1955 ซึ่งได้วางแนวทางในการสร้างประเทศลาวขึ้นมาใหม่ โดยพยายามสร้างคุณลักษณะของประชาชนตามแนวทางของพรรคชนชั้นกรรมกร ซึ่งเป็นตัวแทนแห่งผลประโยชน์ของประชาชนลาว และหน้าที่พื้นฐานของการปฏิวัติ คือ ความสามัคคีของประชาชนทั้งชาติ เพื่อต่อสู้กับเหล่าบรรดาประเทศที่มีแนวคิดลัทธิล่าเมืองขึ้นเพื่อปลดปล่อยชาติ (ระบบออนไลน์ : <http://www.pccob.gov.la/index.php/page/92>)

โดยในช่วงเวลานี้ สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศลาวยังคงอยู่ในช่วงของสงครามกลางเมืองระหว่างรัฐบาลฝ่ายขวาเวียงจันทน์ กับฝ่ายซ้ายแนวลาวยักชาติ (พรรคประชาชนปฏิวัติลาว และรัฐบาล สปป.ลาวในปัจจุบัน) จึงทำให้การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาทผู้หญิงได้ถูกเน้นย้ำไปใน 2 ลักษณะแรก คือ 1. การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านกองกำลังสู้รบ ผ่านการจัดกองกำลังจัดตั้งชั่วคราว 2. การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนับตั้งแต่ที่พรรคประชาชนลาวได้รับการก่อตั้งขึ้น พรรคก็ได้ให้ความสำคัญต่อการปลุกกระตормและพยายามสร้างบทบาทผู้หญิงลาวขึ้นมาใหม่

เพื่อให้มีความตื่นตัวในการกิจปฏิบัติ และได้กำหนดให้ผู้หญิงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของพรรคในด้านกองกำลังแรงงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองกำลังปฏิบัติทั้งแบบปิดและแบบเปิด โดยในวันที่ 20 กรกฎาคมปี ค.ศ. 1955 พรรคประชาชนลาวในนามรัฐบาลฝ่ายปลดปล่อยประเทศได้ประกาศจัดตั้ง “หน่วยค้ำคว่าเวียกงงานแม่หญิงลาว” ขึ้นอย่างเป็นทางการ และยกระดับจากหน่วยขึ้นเป็นสมาคมในชื่อ “สมาคมแม่หญิงลาวอักษาติ” ในปีถัดมา และยังคงใช้คณะทำงานในการปฏิบัติการระดับศูนย์กลางโดยมีนางคำหล้า วงสัก เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ส่วนท่านนางคำสุก วงวิจิต และท่านนางคำแพง บุพผา ได้รับการเลื่อนตำแหน่งจากกรรมการหน่วยขึ้นมาเป็นรองหัวหน้าคณะทำงานเพื่อนำพองค์กรจัดตั้งแม่หญิงและชนชววยขบวนการแม่หญิงทั่วประเทศในขั้นต่อไป นอกจากนี้ยังได้มีการส่งเสริมการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติงานผู้หญิงในระดับท้องถิ่นขึ้นทั่วประเทศเพื่อให้เป็นหน่วยรากฐานในการปฏิบัติ เช่น หน่วยยุวันนารี, หน่วยแม่นักรบ และหน่วยเอื้อยนักรบ เป็นต้น (ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว, 2010)

การส่งเสริมและสนับสนุนการขยายหน่วยจัดตั้งองค์กรผู้หญิงในหน่วยต่างๆ ดังกล่าวเป็นการแสดงแนวทางในการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ค.ศ. 1975 อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนมากที่สุด แต่ด้วยการที่กองกำลังปฏิบัติแนวลาวยกษาคติต้องการขยายฐานและพื้นที่ของการสู้รบ จึงต้องการกำลังสนับสนุนทางกองกำลังทหารจากผู้หญิงในขบวนการเคลื่อนไหวเป็นอย่างมาก โดยบทบาทของผู้หญิงลาวตามที่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวและรัฐบาลปลดปล่อยประเทศได้พยายามสื่อสารถึงหน้าที่ของผู้หญิงในช่วงนี้ มี 4 ลักษณะด้วยกัน คือ 1. การประกอบส่วนเข้าร่วมเวรยามในการปกป้องรักษาบ้านช่องท้องถิ่นของตน ในชื่อกองหลอนเวรยาม 2. ทำหน้าที่ติดต่อส่งข่าวให้แก่กองกำลังทหารแนวลาวยกษาคติ 3. ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการลำเลียงอาวุธ เสิบียงอาหารไปให้ทหารแนวหน้า 4. นำพาพนักงานทหารปฏิบัติไปหาที่ตั้งต่างๆ ของหน่วยสมาคมแม่หญิงลาวอักษาคติที่จัดตั้งขึ้นตามท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อทำการเคลื่อนไหวและซ่อนตัวจากการค้นหาของทหารฝ่ายขวารัฐบาลเวียงจันทน์ (ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว, 2010) ด้วยการส่งเสริมบทบาทผู้หญิงในกองกำลังต่างๆ นี้เองจึงส่งผลให้ฝ่ายซ้ายแนวลาวยกษาคติสามารถเอาชนะฝ่ายขวารัฐบาลเวียงจันทน์ได้ในปี ค.ศ. 1975 ด้วยความร่วมมือระหว่างกองกำลังหญิง-ชาย ดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสำเร็จในการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ในการรวมประเทศอย่างชัดเจน

จากสถานะของสงครามกลางเมืองดังกล่าวจึงทำให้การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านสังคม วัฒนธรรม และการเกษตร ที่ถูกวางไว้เป็นแนวทางสำคัญอีกแนวทางหนึ่งยังไม่ได้ถูกให้ความสำคัญมากเท่าใดในช่วงนี้จากพรรคและรัฐบาลลาว แต่การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านสังคม วัฒนธรรม ในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1975 นี้ยังไม่ได้ถูกมองข้ามไปทั้งหมด ดังปรากฏข้อมูลในงานศึกษาร่วมสมัยอย่างงานของ มยุรี เห่งาสีวพันธ์ เรื่อง ผู้หญิงลาวในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งได้เขียนขึ้นในช่วงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยได้ให้ภาพของลักษณะของผู้หญิงในสังคมเมืองและชนบทในช่วงก่อน ปี ค.ศ. 1975 ที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมบทบาทต่างๆทางสังคม โดยชี้ให้เห็นว่า ได้เกิดปรากฏการณ์ของโสเภณีและการบูชาเงินพร้อมทั้งสังคมบริโภคนิยม ได้เข้ามาในสังคม

ลาว อีกทั้งผู้หญิงส่วนใหญ่โดยเฉพาะในชนบทยังต้องตกอยู่ในอิทธิพลของประเพณีอันหนักหน่วง ลำหลัง ซึ่งได้กดขี่ผู้หญิงตั้งแต่วันที่ผู้หญิงเกิดจนถึงวันแต่งงาน สิ่งเหล่านี้จึงส่งผลให้ผู้หญิงต้องทำบุญสะสมกรรมดีไว้ในชาติหน้า (มยุรี เหง้าศรีวัฒน์, 1995) โดยภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ค.ศ. 1975 ผู้หญิงลาวจึงได้รับการส่งเสริมบทบาททางด้านสังคม วัฒนธรรม และการเมืองที่มากขึ้นโดยเห็นได้จากมติดอกประชุมใหญ่และรัฐธรรมนูญชั่วคราวของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงหลังปี ค.ศ. 1975 – 2000

การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงในช่วงนี้ ได้เริ่มเห็นชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่าช่วงก่อนหน้านี้ เนื่องจากในช่วงนี้รัฐบาล สปป.ลาว ได้สนับสนุนให้องค์กรสหพันธ์แม่หญิงลาวได้ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ขึ้นมาเป็นของตนเอง เพื่อที่จะได้สื่อสารข่าวสารต่างๆไปยังกลุ่มผู้หญิงโดยตรง ซึ่งการผลิตหนังสือพิมพ์ขององค์กรสหพันธ์แม่หญิงนั้นเป็นไปตามแนวทางนโยบายของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว และรัฐบาล สปป.ลาว ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี ค.ศ. 1975 ที่ได้ให้ความสำคัญใน 2 แนวทาง คือ การปกปักรักษา และสร้างประเทศชาติ ตามแนวทางสังคมนิยมในระยะ 25 ปี จากปี ค.ศ. 1975-2000 เพื่อต้องการสร้างสังคมใหม่ที่ตรงตามแนวทางของพรรคและรัฐบาลต่อการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่และรายได้ของประชาชนได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น (นรินทร์ พุดลา, 2548) ดังนั้นรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ในช่วงนี้จึงได้ถูกรอบกำหนดของ 2 แนวทางข้างต้น ที่กำหนดไว้เป็นแนวทางสำคัญต่อการสื่อสารทางการเมืองเพื่อส่งเสริมบทบาททางการเมืองของผู้หญิง ซึ่งหากพิจารณาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว 25 ปี จึงสามารถแบ่งช่วงเวลาของการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงได้ 2 ช่วงเวลา ดังนี้

2.1 บทบาททางการเมืองของผู้หญิงสังคมนิยมลาว (ปี ค.ศ. 1975-1985)

เมื่อประเทศลาวก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ทางการเมืองหลังจากปี 1975 เป็นต้นมานั้น สังคมลาวเกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ไม่ว่าจะเป็นระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา รวมทั้งระบบสื่อสารมวลชน เมื่อพรรคและรัฐบาล สปป. ลาว ได้เข้าดำเนินการและควบคุมสื่อมวลชนทุกชนิดโดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ได้ถูกโอนย้ายไปเป็นหน่วยงานของรัฐ เพื่อการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในการรับใช้แนวคิดอุดมการณ์แบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว โดยมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้รับผิดชอบและตรวจสอบข่าวก่อนที่จะถูกนำเสนอต่อมวลชน เพราะรัฐถือว่าการนำเสนอข่าวในบางหัวข้ออาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเข้าใจผิดของประชาชนต่อแนวทางนโยบายของรัฐในระบอบใหม่ และในขณะเดียวกันสื่อของฝ่ายราชอาณาจักรลาวที่มีลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อสินค้าในสื่อต้องยุบตัวลงไป (ลำพอง คัญทะลีวัน, 2551)

การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี ค.ศ. 1975 นั้น รัฐบาล สปป.ลาว ได้พยายามส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านสังคม วัฒนธรรม และการเกษตร ผ่านสมาคมแม่หญิงลาวฮักชาติในปี ค.ศ. 1975 ถึงการจัดตั้งสหพันธ์แม่หญิงลาวในปี ค.ศ. 1984 ใน 3 ด้านด้วยกัน คือ 1. ขยายการจัดตั้งองค์กรสมาคมแม่หญิงลาวฮักชาติภายหลังปี ค.ศ. 1975 เป็นต้นมา 2. การส่งเสริมผู้หญิงลาวด้านเศรษฐกิจและสังคมของ สปป.ลาว โดยเฉพาะบทบาทของผู้หญิงลาวในระบบนารวม หรือสหกรณ์กรรมรวมหมู่ 3. การส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ด้านการศึกษา, ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม เป็นต้น เพื่อให้ผู้หญิงลาวสามารถที่จะปลดปล่อยตนเองออกจากความถูกกดขี่และความไม่เท่าเทียมต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ (ณัฐชัย อ่ำทอง, 2563)

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี ค.ศ. 1975 การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงลาวได้รับการส่งเสริมอย่างมากขึ้นตามมติของประชุมใหญ่ครั้งที่ 3 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ทำให้ผู้หญิงมีวิถีชีวิตที่ประกอบขึ้นอย่างชัดเจนในกระบวนการผลิต และการวิวัฒนาการทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรจะเป็นดังในสังคมประเทศอื่นที่ได้พัฒนาแล้ว (มยุรี เหง้าศรีวัฒน์, 1995) ด้วยความพยายามในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารทางการเมืองต่อบทบาทผู้หญิง จึงทำให้พรรคและรัฐบาล สปป.ลาว ได้ทำการสนับสนุนให้องค์กรสหพันธ์แม่หญิงลาวได้สร้างสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ขึ้นมาเป็นของตนเองในปี ค.ศ. 1980 โดยใช้ชื่อเรียกว่า “หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว” เพื่อใช้ในการสื่อสารการเมือง แนวคิด อุดมการณ์ และวิถีปฏิบัติของผู้หญิงผ่านหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวไปยังเขตพื้นที่ต่างๆ ที่มีหน่วยศูนย์ของสหพันธ์แม่หญิงในชั้นแขวง เมือง และบ้านประจำอยู่ตามที่แตกต่างกัน

โดยการส่งเสริมบทบาทผู้หญิงในการพัฒนาต่าง ๆ นั้น ทางสหพันธ์แม่หญิงลาวยังได้ใช้หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว เพื่อเป็นเครื่องมือโฆษณาอบรมอีกรูปแบบหนึ่งของสหพันธ์แม่หญิงลาว และได้พิมพ์ออกจำหน่ายและแจกจ่ายเพื่อโฆษณาเดือนละ 1 ฉบับ พร้อมทั้งได้นำเอาแนวทางนโยบายและมติต่าง ๆ ของพรรค รัฐ และของสหพันธ์แม่หญิงลาวในแง่ความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับแม่หญิงไปสู่สมาชิกแม่หญิงในระดับกลุ่มกองท้องถิ่นในเขตแขวงต่าง ๆ โดยทุกการเคลื่อนไหวของขบวนการของสมาคมแม่หญิงลาวฮักชาตินั้น ส่วนใหญ่จะได้รับความนิยมจากผู้อ่านทั่วไปในเขตพื้นที่ปลดปล่อยเป็นอย่างดี (ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว, 2010) ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจใน สปป.ลาว ช่วงนี้ได้ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมเต็มรูปแบบ โดยเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในโลกค่ายสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ได้แก่ โซเวียต และเวียดนาม เป็นหลัก โดยเฉพาะเรื่องการร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการค้า เนื่องจากการปิดการค้าชายแดนไทย-ลาว จึงทำให้เศรษฐกิจลาวซบเซา เกิดการขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค การผลิตที่ไร้คุณภาพ ปัญหาเงินเฟ้อ และปัญหาความยุ่งยากอื่นๆอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะปัญหาความเท่าเทียมหญิง-ชายในการทำงานระบบนารวม หรือสหกรณ์รวมหมู่ จนส่งผลให้เกิดความไม่พอใจ รัฐบาลจึงต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้พรรคและรัฐบาล สปป.ลาว ได้เริ่มทบทวนนโยบายเศรษฐกิจใหม่ พร้อมทั้งเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี ตามแบบอย่างโซเวียต โดยเริ่มขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1981 โดยใช้ชื่อ

เรียกว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 ปี ค.ศ. 1981-1985 เพื่อแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับนี้ได้เน้นเรื่องการพึ่งพาตัวเองทางการเกษตร สนับสนุนอุตสาหกรรมท้องถิ่น โดยใช้วัตถุดิบด้านการเกษตรและทรัพยากรป่าไม้ที่ประเทศมีอยู่อย่างมากมายขับเคลื่อนอุตสาหกรรมส่งออก (นรินทร์ พุดลา, 2548) ถึงแม้จะมีการกระจายอำนาจจากการควบคุมของรัฐส่วนกลางอย่างเดียวไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ดังเห็นได้จากการสนับสนุนอุตสาหกรรมท้องถิ่น แต่ในด้านการค้า ยังคงให้ความสำคัญกับการค้ากับกลุ่มประเทศสังคมนิยมเช่นเดิม จนส่งผลให้เศรษฐกิจเติบโตต่ำกว่าเป้าหมายที่วางไว้ จึงทำให้รัฐบาล สปป.ลาว ต้องปรับเปลี่ยนแนวทางด้านเศรษฐกิจ และการค้าระหว่างประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 ภายใต้แนวคิดเสรีทางการค้า และเปิดรับทุนนิยมมากขึ้น

2.1 บทบาททางการเมืองของผู้หญิงสังคมนิยมใหม่ (ปี ค.ศ. 1986-2000)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 ปี ค.ศ. 1986-1990 ถูกนำเสนอในภายใต้แนวทางใหม่ที่ว่า “นโยบายจินตนาการใหม่” (New thinking) หรือ “กลไกเศรษฐกิจใหม่” (New Economic Mechanism-NEM) ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1986 คือ การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมโดยยึดถือทฤษฎีการเมืองแนวมาร์กซ์ – เลนิน เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศมาสู่ระบบเศรษฐกิจการตลาด (market economy) เพื่อเปิดรับทุนนิยมต่างชาติเข้ามากระตุ้นเศรษฐกิจในระดับมหภาคและจุลภาคของลาวให้ขับเคลื่อนไปตามกลไกตลาดโลกและเน้นการบริหารในเชิงธุรกิจมากขึ้น โดยแนวทางดังกล่าวนี้รัฐบาล สปป.ลาว ได้รับอิทธิพลแนวคิดมาจากกลุ่มแกนนำประเทศสังคมนิยม เช่น นโยบายเปเรสตรอยก้า (Perestroika) ของสหภาพโซเวียต และนโยบายโดยเมย์ (Doi Moi) ของเวียดนาม (นรินทร์ พุดลา, 2548)

โดยนายไกสอน พมวิหาน เลขาธิการใหญ่ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวได้ประกาศการเปลี่ยนแปลงทิศทางรากฐานทางเศรษฐกิจของ สปป.ลาว เพื่อให้ก้าวไปสู่ระบบตลาดโลก โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนกฎหมายการลงทุนของต่างชาติเพื่อให้ทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนทั้งในรูปแบบเอกชนเต็มตัว หรือรัฐกึ่งเอกชน โดยการเปลี่ยนแปลงตัวบทกฎหมายนี้มีจุดประสงค์เพื่อการนำทุน ความรู้ และเทคโนโลยีจากต่างชาติเข้ามาใช้และขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของลาว มีการส่งเสริมการลงทุนธุรกิจในทุกภาคส่วนรวมทั้งการท่องเที่ยว (สุทธิดา ตันเลิศ, 2541) พร้อมกันนั้นมติจากกองประชุมใหญ่ผู้แทนแม่หญิงลาวทั่วประเทศครั้งที่ 1 ของสหพันธ์แม่หญิงลาว ได้ทำการเสนอและรับรองเอาคำขวัญ 3 ดี 2 หน้าที่ (3 ดี คือ 1.เป็นพลเมืองดี 2.เป็นเมียที่ดี 3.เป็นแม่ที่ดี ส่วน 2 หน้าที่ คือ 1.หน้าที่ปกป้องรักษาก่อสร้างประเทศชาติสังคมนิยม และ 2.หน้าที่ปลดปล่อยแม่หญิง) อันเป็นคุณลักษณะใหม่มาเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทผู้หญิงต่อการพัฒนาประเทศ โดยคำขวัญ 3 ดี 2 หน้าที่ดังกล่าวนี้ได้รับการจัดตั้งปฏิบัติเป็นขบวนการอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้สมาชิกพนักงานสมาคมแม่หญิงลาว แม่หญิงบรรดาเผ่าต่างๆ ได้รับการศึกษาอบรมและเชื่อมแนวทางนโยบายของพรรค (ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว, 2010)

ด้วยการปรับเปลี่ยนทิศทางทางเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวและรัฐบาล สปป.ลาว และการเสนอและรับรองเอาคำขวัญ 3 ดี 2 หน้าที่ของกองประชุมใหญ่ผู้แทนแม่หญิงลาวทั่วประเทศ จึงส่งผล

ให้สภาพคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวในช่วงนี้ มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น มากกว่าการสื่อสารทางการเมืองเพียงอย่างเดียว เช่น ข่าวสารแม่หญิงลาวภายในประเทศ, ข่าวสารผู้หญิงต่างแขวง (สร้างความกลมเกลียวภายในประเทศ), การศึกษา, การสร้างความเข้มแข็งในองค์กร, นิทาน เรื่องสั้นที่มีเนื้อของความรักชาติ, อาหารการกินเพื่อสุขภาพ, การให้กำลังใจผู้หญิงในการทำงานภาคส่วนต่างๆ และการตอบคำถามของบรรณาธิการเพื่อเป็นอย่างในแนวทางการปฏิบัติตนในสังคมใหม่ และเน้นไปที่ผู้หญิงที่เป็นแม่บ้านได้อ่าน (ผู้หญิงในภาวะเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม) โดยเป็นในลักษณะของจดหมายข่าวภายในประเทศ ที่พยายามเชื่อมต่อแต่ละแขวงเข้าหากัน ผ่านเรื่องราวของผู้หญิง ซึ่งสิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้สนับสนุนหรือการโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้าต่างๆ ในหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวยังมีปรากฏไม่มาก หรือบางฉบับอาจไม่มีเลย น่าจะบ่งบอกถึงความเป็นสังคมนิยมที่เน้นการพึ่งพาตนเองและเชื่อตามแนวทางหรือวิธีการของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว นำเสนอเท่านั้น

3. การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงหลังปี ค.ศ. 2000 - 2010

การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อบทบาททางการเมืองของผู้หญิงผ่านสื่อสิ่งพิมพ์อย่างหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวในช่วงเวลานี้ ได้เริ่มมีการถูกท้าทายจากสื่อสิ่งพิมพ์ในภาคเอกชนเป็นอย่างมาก ด้วย การเกิดขึ้นของนิตยสารสำคัญ 3 ฉบับ ได้แก่ นิตยสารอัปเดต นิตยสารไวหนุ่ม และนิตยสารมหาชน โดยการเกิดขึ้นนิตยสารเอกสารเหล่านี้เกิดจากมติของกรมการเมืองศูนย์กลางพรรคที่เปิดกว้างต่อสื่อมวลชนมากขึ้น หลัง ปี ค.ศ. 2000 จึงทำให้มีนิตยสารเกิดขึ้นตามมาหลายฉบับ โดยเฉพาะในช่วงปี 2002 มีนิตยสารของเอกชน หรือกึ่งรัฐกึ่งเอกชน ดังเช่น นิตยสารอัปเดต ที่ได้รับการนำเสนอภาพลักษณ์และเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มวัยรุ่นที่มีการแต่งตัวตามประเพณีนิยมมาประยุกต์ให้เข้ากับวัฒนธรรมร่วมสมัย หรือแต่งตัวให้มีสีสัน “ทันสมัย” และตัวอย่างผู้คนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินวิถีชีวิตและการทำงาน หรือทำธุรกิจ (ลำพอง คัญทะลีวัน, 2551) โดยงานศึกษาเรื่องภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารของ สปป.ลาว ในช่วงปี ค.ศ. 2002-2007 ของลำพอง คัญทะลีวัน ได้ชี้ให้เห็นว่าในช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่นิตยสารของเอกชน หรือกึ่งรัฐกึ่งเอกชนสามารถตลาดกลุ่มลูกค้าวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี และเนื้อหา หรือคอลัมน์ต่างๆ ยังดูมีความทันสมัยตรงใจกลุ่มผู้หญิงลาวมากกว่าเนื้อหาในสื่อสิ่งพิมพ์ของภาครัฐ โดยนิตยสารเหล่านี้จะประกอบด้วยคอลัมน์เกี่ยวกับธุรกิจ (Business) มุมมองความคิดเห็น (Viewpoint) สุขภาพ(Health) การท่องเที่ยว (Travel) ความงาม (Beauty) และการบันเทิง (Entertainment) โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ได้เน้นไปที่กลุ่มคนรุ่นใหม่หรือกลุ่มเยาวชนเป็นหลัก ซึ่งเนื้อหาหรือคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ภาครัฐที่ผู้หญิงลาวได้บริโภคก่อนหน้านี้ อาจจะได้ไม่ให้ความร่วมสมัยทางวัฒนธรรมมากเกินกว่าวัฒนธรรมที่ติดมาของชาตินิยมลาวตามค่านิยมของผู้หญิงลาวต้อง นุ่งซิ่นเกล้าผม เปียงแพรว จึงทำให้ผู้หญิงวัยรุ่นลาวหันมาบริโภคนิตยสารของเอกชนที่มีความทันสมัย และร่วมสมัยมากกว่า

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้ทางรัฐบาล สปป.ลาว และองค์กรสหพันธ์แม่หญิงลาวต้องทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ และมีความทันสมัย

มากขึ้น โดยสภาพของคอลัมน์หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวตั้งแต่ปี 2000 เป็นต้นมาเริ่มมีเนื้อหาที่ขยายตัวมากขึ้น โดยมีมองผู้หญิงที่หลากหลายมิติมากขึ้น มากกว่าความเป็นสหพันธ์ หรือเน้นการสร้างสามัคคี เช่น การสร้างอาชีพของสหพันธ์แม่หญิงลาว, การมองเห็นผู้หญิงกับอาชีพแบบใหม่, พยายามนำเสนอภาพผู้หญิงที่เป็นเยาวชน หรือวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้น, การทำสังคมสงเคราะห์ในกลุ่มสตรีที่ยังไม่มีอาชีพ, เรื่องของกำลังใจผู้เป็นแม่ พร้อมกับการพยายามนำเสนอลักษณะของผู้หญิงประเทศต่างๆในโลกมากขึ้น เช่น ผู้หญิงเกาหลี มุสลิม ยุโรป ฯลฯ แต่กระนั้นเนื้อหาสาระของหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวก็ยังคงอยู่ในกรอบคิด หรือแนวทางสำคัญของรัฐบาล สปป.ลาว คือยังคงเน้นในเรื่องการโฆษณาประชาสัมพันธ์การเคลื่อนไหวของสมาคมสหพันธ์แม่หญิงลาว การเคลื่อนไหวของผู้นำประเทศ และนโยบายต่างๆ เป็นหลัก ที่ส่งผลต่อบทบาทหญิงชายในการพัฒนาประเทศ การกระจายคุณภาพชีวิต ตั้งแต่เรื่องของกำลังคน กำลังใจ สุขภาพ อนามัย ที่สอดคล้องกับนโยบายที่เปลี่ยนไปในแต่ละช่วง และผู้หญิงลาวที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ เช่น กระทรวง ทบวงกรมต่างๆ การสาธารณสุข การแพทย์ การศึกษา และภาคธุรกิจเอกชนต่างๆ โดยสิ่งที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งคือ เนื้อหาของเรื่องสั้น นิทานสอนใจ ได้เปลี่ยนไปจากยุคก่อนปี ค.ศ. 2000 จากเรื่องรักชาติ มาเป็นเรื่องของคุณภาพชีวิต ความเชื่อมั่นใจศักยภาพตนเองของผู้หญิงอย่างมีนัยยะสำคัญ

อาจกล่าวสรุปได้ว่าหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวในช่วงเวลานี้เริ่มมีรูปแบบของการขยายตัวมากขึ้น พร้อมทั้งมีการรายงานข่าวออกไปภายนอกประเทศ เพื่อบอกว่าแม่หญิงลาวมีสภาพเป็นอย่างไร (มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ท่ามกลางสภาพแวดล้อมอันดีงามของวัฒนธรรมลาว) และองค์กรแม่หญิงลาวมีหน้าที่บทบาทในการเคลื่อนไหวอย่างไรต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสตรีลาว โดยเป็นการวิเคราะห์ที่มีความหลากหลายมากขึ้น เอาสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาวิเคราะห์ (ไม่ใช่ปรากฏการณ์ในอุดมคติเพียงอย่างเดียว) เพื่อเน้นให้ผู้หญิงทั่วไปในสังคมอ่าน (ผู้หญิงที่ทำงานในภาวะเศรษฐกิจแบบทุนนิยม) ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวในช่วงหลังปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา จะมีผู้สนับสนุนหรือการโฆษณาปรากฏจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ (น่าจะบ่งบอกถึงความเป็นทุนนิยมมากขึ้น) ซึ่งเป็นการรายงานข่าวเพื่อการโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าการขึ้นจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียว

ถึงกระนั้นก็ตาม ด้วยการที่หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวมีข้อแม้บางประการในเรื่องของการนำเสนอข้อมูล ซึ่งอย่างน้อยก็ในเรื่องของรูปแบบที่ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร ทางองค์กรสหพันธ์แม่หญิงลาวจึงได้ทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ตนเองเพิ่มขึ้นมาอีกรูปแบบหนึ่ง โดยได้มีการจัดทำในรูปแบบใหม่ที่มีความทันสมัยเช่นเดียวกับนิตยสาร คือ **วารสารสาวลาว** ซึ่งการจัดพิมพ์วารสารสาวลาวในปี ค.ศ. 2007 เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ารัฐบาล สปป.ลาว ยังคงให้ความสำคัญต่อการควบคุมและส่งเสริมบทบาทผู้หญิงลาวอยู่เหมือนเดิม แต่อาจจะผ่อนคลายนี้อาหารความรักชาติลงมาเป็นความร่วมมือและทันสมัยมากขึ้น แต่ความทันสมัยและร่วมสมัยดังกล่าวก็ยังคงต้องอยู่ภายใต้แนวทางของการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

การจัดทำวารสารสาวลาวโดยศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาวนั้นได้พิมพ์เป็น 2 ภาษา คือ ภาษาลาว และภาษาอังกฤษ โดยจะพิมพ์ออกครั้งละ 2,000 – 5,000 ฉบับต่อเดือน ซึ่งในช่วงแรกของการจัดทำวารสารสาว

ลาวนี้ ทางสหพันธ์แม่หญิงลาวจะเน้นที่การแจกไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและหน่วยสหพันธ์แม่หญิงลาวชั้นต่าง ๆ เป็นหลัก สิ่งเหล่านี้ได้เริ่มแสดงให้เห็นว่าสหพันธ์แม่หญิงได้เอาใจใส่ยกระดับความรู้ความสามารถ ด้านวิชาการให้พนักงานที่ทำงานสื่อมวลชน เช่น การจัดตั้งฝึกอบรมวิธีการเขียนข่าว ฝึกอบรมวิธีการถ่ายภาพให้นักข่าวสหพันธ์แม่หญิงบรรดาชั้นแขวงทั่วประเทศ จัดส่งพนักงานจำนวนหนึ่งไปศึกษาวิชาเฉพาะในด้านการทำข่าวและถอดบทเรียนอยู่ภายในและต่างประเทศ เพื่อปรับปรุงพื้นฐานอุปกรณ์เทคนิคต่าง ๆ ให้สามารถสนองได้ตามความต้องการของการผลิตสื่อในสมัยใหม่(ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว, 2010) โดยการส่งเสริมเหล่านี้ได้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างสื่อเพื่อการสื่อสารทางการเมืองที่ทันสมัย รวดเร็ว และมีความน่าสนใจของรัฐบาล สปป.ลาว มากยิ่งขึ้น

โดยวารสารสาวลาว ช่วงปี ค.ศ. 2007 – 2010 นั้น มีเนื้อหาที่หลากหลาย พร้อมทั้งมีความร่วมสมัยหรือสมัยนิยมมากขึ้น และทันสมัยมากกว่าหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวในการนำเสนอข่าว ดังนี้

1. เรื่องความเชื่อ เสริมมงคล หรือดวงชะตาชีวิต ตัวอย่างเช่น ในเรื่อง “*แก้วประเสริฐ*” อัญมณีและดวงชะตาประจำสัปดาห์เกิดในแต่ละเดือน ต้นไม้มงคล ความฝันหรรษา ฝ่ามือคือโชคชะตา สีเส้นแห่งชีวิต ในวารสารลาวฉบับที่ 3, 7, 8, 10, 14, 17 และ 20 โดยเฉพาะเรื่องราวดีและการสวมเสื้อผ้าที่มีลักษณะของความร่วมสมัยมากขึ้น
2. สุขภาพ และบุคลิกภาพที่เชื่อมโยงกับการติดต่อการทำงานต่างๆ ตัวอย่างเช่น หมากแอปเปิ้ลช่วยดับกลิ่นปาก ในวารสารลาวฉบับที่ 3 ปี ค.ศ. 2007 ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าสังคมลาวเริ่มพัฒนาและเปิดรับมากขึ้น พร้อมทั้งมีการติดต่อสื่อสารทั้งในภาครัฐและเอกชน ธุรกิจเล็กใหญ่ต่างๆ ดังนั้นการกำจัดกลิ่นปากจึงช่วยเพิ่มความมั่นใจที่สำคัญในการเจรจาติดต่อกับงานต่างๆ หรือคอลัมน์ความงาม เช่น รองพื้นแบบไหนที่เหมาะสมกับผิวพรรณต่อการทำงานในด้านต่างๆ
3. ผู้หญิงสมัยใหม่ ตัวอย่างเช่น ในคอลัมน์เจาะลึกทั่วทิศ เพื่อนมิตรครอบครัว เรื่อง “*ผู้ชาย 10 ประเภทที่แม่หญิงควรหลีกเลี่ยง*” ในวารสารลาวฉบับที่ 3 ปี ค.ศ. 2007 ซึ่งเป็นลักษณะการป้องกันตัวของผู้หญิงตามแนวทางสังคมนิยมต่อผู้ชายไม่ดีในโลกทุนนิยม เช่น เป็นหนี้ นักเลง ขี้ขโมย มือไวใจไม่ซื่อ เห็นแก่ตัว เป็นต้น หรือในคอลัมน์สาวทันสมัย ได้มีการให้ความสำคัญกับทรงผมเมื่อต้องออกงานเลี้ยงที่มีความหลากหลายต่างๆ เช่น งานวันเกิด งานสังสรรค์ทั่วไป งานเลี้ยงส่ง ฯลฯ โดยนำเสนอร้านดังร้านหนึ่งที่ผู้หญิงนิยมไปทำทรงผม ซึ่งเป็นร้านทำผมสมัยใหม่ มีการทำสีผม ม้วนผม หีบผม สไลด์ผม แต่ยังคงจัดทรงแบบรวบผมอันเป็นวัฒนธรรมความงามของลาว ซึ่งเป็นลักษณะของการผสมผสานระหว่างความทันสมัยกับแนวทางวัฒนธรรมอันดั้งเดิมของลาว จึงสามารถต่อรองและยังได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล สปป.ลาว หรือในเรื่อง “*อยากให้สามีเป็นผัวและพ่อที่ดี*” ในวารสารลาวฉบับที่ 8 ปี ค.ศ. 2008 ได้แสดงให้เห็นถึงการเรียกร้องกลับของผู้หญิงบ้าง เพราะก่อนหน้านี้ผู้หญิงจะถูกตีกรอบให้ปฏิบัติอยู่ในแนวทางผู้หญิงที่ดี คือ แม่หญิง 3 ดี แต่พอในช่วงหลังปี ค.ศ. 2000 เนื้อหาในคอลัมน์ของวารสารสาวลาวได้แสดงให้เห็นถึงการเรียกร้องของผู้หญิงเพื่อให้ผู้ชายปฏิบัติตัวที่ดีตามแบบอย่างที่ดีสังคมต้องการ

4. ้วยหนุ่ม (้วยรุ่น) ในคอลัมน์ เจาะลึกทั่วทิศ เพื่อนมิตรครอบครัว ในเรื่องราวเกี่ยว้วยรุ่น เช่น เรื่องหัวเลี้ยว หัวต่อ ได้ให้ภาพของช่วงเวลาอันยากลำบากของ้วยรุ่นต่อการตัดสินใจดำเนินชีวิตต่างๆ โดยสิ่งเหล่านี้ต้องคอยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และการใส่ใจดูแลของพ่อแม่ หรือเรื่อง ความรักมีทั้งสมหวังและผิดหวัง ในวารสารลาวฉบับที่ 6-7 ปี ค.ศ. 2008 ได้ให้ภาพของช่วง้วยรุ่นที่มักจะคาดหวังต่อความรัก ความรักแท้จริง แหม่นแหม่นใด ? เป็นหยิ่งชีวิตคู่จึงมีอุปสรรค ? โดยให้ความสำคัญไปที่ครอบครัว หรือเรื่องการเรียนรู้ เช่น เป็นหยิ่งสุทธิดาจึงเรียนเก่ง โดยชี้ให้เห็นว่าเด็กหญิงสุทธิดาเป็นเด็กที่มักจะพึ่งพาตนเองก่อนเสมอในการเรียน ทำการบ้าน ทำกิจกรรมต่างๆ แต่เมื่อไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองหรือเกินความสามารถ เด็กหญิงสุทธิดาจะถามหรือปรึกษาพ่อแม่เพื่อแก้ไขปัญหา
5. การให้ความสำคัญต่ออาชีพ ในเรื่อง เมื่อได้ยื่นคำว่าครู ท่านสำนึกอย่างไร โดยการสัมภาษณ์บุคคลทั่วไป หรือการหยิบยกตัวอย่างของเหล่าบรรดานักธุรกิจต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จมานำเสนอ เพื่อเป็นกำลังใจกลุ่มชนชั้นกลางวัยแรงงานต่างๆ
6. ความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ ในคอลัมน์ ผู้สาวอยากรู้ เรื่อง กิ๊ก ซึ่งถือเป็นความสัมพันธ์แบบใหม่ที่นิยมในหมู่คนหนุ่มสาว และยังสามารถพูดหรือใช้คำว่าเป็นกิ๊กกันอย่างไม่อายปากหรือรู้สึกผิด เพราะเป็นคำที่ได้รับอิทธิพลทางภาษาจากภายนอกประเทศ โดยผู้เขียนไม่ได้บอกถึงการนำมาใช้ว่าควรหรือไม่ควร เป็นแค่เพียงให้ผู้อ่านเก็บไปคิดพิจารณาเอาเอง เนื่องจากไม่ได้มีผลสำคัญต่อการสื่อสารทางการเมืองมากเท่าไร
7. การท่องเที่ยว ในคอลัมน์งามหลายเมืองลาว น้ำตกตาดชาย ในวารสารลาวฉบับที่ 3 และเรื่อง การแรมคืนที่ ถ้ำนาแอ่น ในวารสารลาวฉบับที่ 6 ซึ่งเป็นการเปิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัยต่างๆ ได้เข้ามาชมความงามของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในประเทศลาว ที่ไม่ใช่แค่แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในเมืองหลวงเวียงจันทน์และหลวงพระบางเพียงอย่างเดียว
8. การโฆษณา และผู้สนับสนุน ในวารสารลาวฉบับที่ 3, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 17, 19 และ 20 ปี ค.ศ. 2007-2010 ได้ปรากฏผู้สนับสนุนที่มีความหลากหลายจากภาคส่วนต่างๆ ดังนี้ 1.การโฆษณา รีสอร์ทและสถานที่ท่องเที่ยว เช่น คอนพะเพ็ง รีสอร์ท เป็นที่พักแบบ 5 ดาว และโฆษณาที่พักโดยใช้คำว่า The most beautiful view... No where in Asia 2. แม่หญิงลาวยุคใหม่ จงภูมิใจ และนำใช้เงินกับ เพื่อเชิญชวนให้ผู้หญิง ซึ่งเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศมาใช้เงินกับแทนเงินไทยที่นิยมใช้ก่อนหน้านี้ในช่วงปี ค.ศ. 1990-2000 3.วิทยาลัยลาว - อเมริกา ปริญญาตรีภาษาอังกฤษ สาขาบริหารธุรกิจ ในหลักสูตรฝึกอบรม พื้นฐานการบริหารและทักษะในการติดต่อสื่อสารการท่องเที่ยว (เพื่อรองรับการขยายตัวของทุนนิยมในภาคธุรกิจ และการท่องเที่ยว) 4. อยากจะดื่ม น้ำดื่มวิวา ไส้สะอาด ดื่มสุขภาพ ผลิตโดยบริษัทน้ำหวานลาว จำกัด 5.ธนาคารร่วมธุรกิจลาว-เวียด เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ใกล้ชิดแบบบ้านพี่เมืองน้องระหว่างลาวกับเวียดนาม ดังนั้นเมื่อนำเงินมาฝากหรือกู้เงินที่สถาบันการเงินแห่งนี้จะทำให้อุ่นใจเหมือนเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน 6.เนสส์ต้า คือ ยาลดน้ำหนักใช้หรือไม่ ? แสดงให้เห็นถึงความเป็นสังคมเมืองที่หลากหลายและมีความทันสมัยมากขึ้น เพราะสามารถหาอาหารเสริมทางเลือกที่ดีให้แก่ชีวิตได้

นอกจากจะเพิ่มคอลัมน์ที่มีเนื้อหาหลากหลายมากกว่าหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวและการนำเสนอข่าวที่มีความร่วมสมัยหรือสมัยนิยมมากขึ้นแล้ว วารสารสาวลาวก็ยังคงรูปแบบเดิมของการนำเสนอโฆษณาแนวทางของพรรค รัฐบาล และสหพันธ์แม่หญิงลาวเหมือนที่ได้นำเสนอในหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวเอาไว้ แต่เป็นการนำเสนอข่าวสั้นๆ ไม่ได้มีรายละเอียดมาก เพียงแค่สอดแทรกอุดมการณ์ของพรรคประชาชนปฏิวัติเข้ามาเป็นส่วนประกอบแต่ไม่ได้เป็นส่วนหลักเหมือนหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว โดยมีเนื้อหาดังนี้

1. เนื้อหาทั่วไปของผู้หญิงลาว คอลัมน์ระวังก้องลั่น : เสน่ห์ของแม่สาวคนนี้เป็นคอลัมน์ที่ให้ช่องทางในการติดต่อระหว่างผู้อ่านกับบรรณาธิการวารสาร เพื่อช่วยให้คะแนนคอลัมน์ข่าว และบอกจุดที่ผู้อ่านประทับใจ โดยส่งจดหมายมาที่ตู้ ป.ณ. 59 “สาวลาว” หรืออีเมล Saolao_1 @yahoo.com เพื่อชิงรับของรางวัลจากวารสารสาวลาว ในวารสารยังได้มีการสอดแทรกมุกตลกล้อเลียนตามแบบโลกเสรีนิยม เช่น ภาษาแม่ : มุกตลก เช่นพ่อพูดภาษาลาวซึ่งเป็นภาษาแม่ แล้วลูกถามว่าภาษาพ่อไม่มีเหรอ ? แสดงให้เห็นถึงความอ่อนคลายของเนื้อหาข่าว แต่กระนั้นก็ยังคงสอดแทรกรูปแบบแม่หญิงลาว ผู้มีความซื่อสัตย์ เหมือนที่เคยนำเสนอในหนังสือพิมพ์ แต่เป็นการให้ภาพของผู้หญิงลาวในด้านของทุนนิยมและการส่งเสริมภาคการท่องเที่ยวมาก เนื่องจากการนำเสนอว่าไม่ว่าคนชาติใดก็ตามเมื่อได้มาพบกับประชาชนลาวโดยเฉพาะแม่หญิงลาว ต่างก็ต้องยอมรับว่าเป็นคนนิสัยดีอ่อนโยน จิตใจกว้าง มีมารยาท เจอหน้าก็ยิ้มให้ พนมมือทักทายว่าสบายดี และเป็นกันเอง หรือคอลัมน์เพื่อนใจ (จะมี 2 หน้า): หน้าที่ 1 เป็นชื่อเรื่อง เช่น แต่งเพื่อความสะใจ เป็นคอลัมน์จากทางบ้านที่ส่งเข้ามาเล่าประสบการณ์ในวารสาร เพื่อให้บรรณาธิการส่งคำตอบในแนวทางการแก้ไขปัญหาหากกลับไปยังเจ้าของเรื่อง ส่วนหน้าที่ 2 จะเป็นเนื้อหาการตอบกลับเพื่อให้กำลังใจและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของบรรณาธิการ โดยลงท้ายนามปากกาว่า จากเอื้อย “คู่คิดมิตรใจ” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพรรค รัฐบาล และองค์กรสหพันธ์แม่หญิงลาวยังคงอยู่เคียงข้างผู้หญิงลาวเสมอและตลอดเวลา

2. เนื้อหาสอดแทรกแนวทางของพรรค ในคอลัมน์ห่วงใยใกล้ชิด เรื่ององค์กรจัดตั้งสหพันธ์แม่หญิงลาว ยามใดก็ติดพันกับการกิจของพรรค ของชาติ หรือการฉลอง 20 ปี บริษัทบริการขนส่ง ที่สร้างรายได้และเติบโตได้ดี และสามารถจ่ายภาษีให้กับรัฐบาล สปป.ลาว เป็นจำนวนมาก จนเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศชาติ

3. ความหลากหลายของชาติพันธุ์ ในเรื่องสาวงามเผ่าอาข่า เป็นการนำเสนอความงามของชนชาติพันธุ์ในด้านประเพณี วัฒนธรรม การแต่งกาย สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่อยู่ในพื้นที่อาศัยของชาติพันธุ์นั้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวแก่ประชาชนลาวและชาวต่างชาติ เนื่องจากเป็นข่าว 2 ภาษา คือลาวและอังกฤษ

4. การส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐาน และความเสมอภาคหญิง-ชายในสังคมลาว เรื่องเปิดโครงการออกใบที่ดิน (เอกสารที่ดิน) อยู่ใน 3 แขวงภาคเหนือ เพื่อสนับสนุนให้ผู้หญิงลาวสามารถเข้าไปเจ้าของที่ดิน รับมอบและสืบทอดต่อได้

5. ศิลปวัฒนธรรมลาว สาวลาวยุคใหม่ ที่หลงใหลมนต์เสน่ห์เพลงลาว หรือความก้าวหน้าของหมอลำสาวเสียงเสน่ห์ เพื่อต้องการเน้นย้ำเยาวชนรุ่นใหม่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์เห็นถึงความสำคัญของเพลงหมอลำลาว

ที่ยังคงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติลาว หรือในเรื่องคุณค่าของสายสะพาย โดยนำเสนอผ้าทอลาว ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการประกวดนางสาวอาภรณ์ลาว หรือเรื่องปั่นข้าวใหม่ ปิ้งไก่ ข้าวหลาม เป็นคอลัมน์ที่ให้ความสำคัญต่อผู้หญิงในอาชีพค้าขายในตลาดสด หรือตลาดพื้นเมืองต่างๆ ที่ยังคงประกอบอาหารตามวัฒนธรรมการกินแบบดั้งเดิมของลาว โดยการสืบสานศิลปวัฒนธรรมลาวนี้ยังไม่ได้เป็นสิ่งล้ำสมัยแต่ยังคงอยู่คู่กับสังคมลาวเสมอมา

สรุป

การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาลสปป.ลาว ตอบทบทาททางการเมืองของผู้หญิง : กรณีศึกษาผ่านหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวและวารสารสาวลาวช่วงปี ค.ศ. 1975 - 2010 จะเห็นได้ว่าคอลัมน์ในช่วงก่อนปี ค.ศ. 2000 ยังเป็นทิศทางเดียวกัน คือมีไม่กี่คอลัมน์ แต่พอหลังจากปี ค.ศ. 2000 เริ่มมีคอลัมน์เพิ่มมากขึ้น จนในช่วงประมาณปี ค.ศ. 2007 เป็นต้นมาเริ่มมีการเปิดตัวสื่อสิ่งพิมพ์แบบใหม่คือ วารสารสาวลาว เป็นวารสารเฉพาะกลุ่ม (ผู้หญิงในตัวเมืองเวียงจันทน์) เพื่อที่จะสื่อสารกับวัยรุ่นที่มีลักษณะรูปลักษณ์แบบใหม่ เพื่อแยกกับหนังสือพิมพ์ที่เป็นเรื่องของมวลชน คือ ผู้หญิงทั่วไป/ ผู้หญิงทั่วประเทศ ตรงนี้จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการใช้หนังสือพิมพ์เพื่อการสื่อความหมาย การสร้างภาพลักษณ์ใหม่ หรือแม้กระทั่งนโยบายและผลตอบรับของการปรับมุมมองต่อผู้หญิงรุ่นใหม่ของสหพันธ์แม่หญิงลาวเป็นอย่างไร ผู้เขียนจึงได้ใช้ข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวที่มีมาคู่กับการก่อตั้งสหพันธ์แม่หญิงลาว และวารสารแม่หญิงลาวที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2007 มาเป็นตัวอย่างในการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาลสปป.ลาว ตอบทบทาททางการเมืองของผู้หญิง ในเวลาต่าง ๆ ของสหพันธ์แม่หญิงลาว โดยการปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงแนวทางการสื่อสารดังกล่าวนี้ มีทั้งปัจจัยภายนอก คือ นโยบายโลกเปลี่ยนแปลงส่งผลให้นโยบายในโลกคอมมิวนิสต์ต้องเปลี่ยนตาม จึงทำให้นโยบายในประเทศเปลี่ยน จนทำให้เกิดเป็นนโยบายของชาติในแต่ละช่วงระยะ และปัจจัยภายใน คือ เปลี่ยนตามแนวคิดของตัวประธานสหพันธ์ หรือเพราะตัวผู้หญิงลาวเอง (ผู้หญิงในเวียงจันทน์) เนื่องจากหลังปี ค.ศ 2000 ประเทศลาวมีเสรีนิยมมากขึ้น เกิดรูปแบบความหลากหลายของอาชีพมากขึ้น ดังนั้นการสื่อสารผ่านหนังสือพิมพ์อย่างเดียวจึงไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของความทันสมัยต่อคนกลุ่มใหม่ได้ แต่กลับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทใหม่อ่างนิตยสาร และวารสารที่เข้าถึงคนรุ่นใหม่ได้ดีกว่า เพราะหนังสือพิมพ์มักถูกใช้แล้วทิ้ง แต่วารสารมันเหมาะแก่การจัดเก็บ การใช้ประโยชน์ และที่สำคัญคือ เนื้อหาหรือเรื่องราวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์จะเป็นข่าวสารหรือเนื้อหาที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คัดกรอง คล้ายเป็นข่าวประชาสัมพันธ์ ซึ่งอาจจะแตกต่างจากวารสารที่ข่าวหรือเนื้อหาส่วนใหญ่ล้วนถูกวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคัดกรองมาอย่างดีแล้ว

ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างสื่อสิ่งพิมพ์ทั้ง 2 รูปแบบในช่วงก่อนปี ค.ศ. 2010 ที่รัฐบาล สปป.ลาว และสหพันธ์แม่หญิงลาวได้ใช้เพื่อการสื่อสารทางการเมืองไปสู่ผู้หญิง โดยการสื่อสารทางการเมืองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ สปป.ลาว ตอบทบทาททางการเมืองของผู้หญิงปี ค.ศ. 1975-

2010 จนถึงปัจจุบัน มีเนื้อหาบางส่วนที่คงเดิม หายไป คลี่คลาย และได้เพิ่มหน้าที่ใหม่ในบริบทสังคมใหม่ ผู้เขียนจึงสามารถสรุปอย่างคร่าวๆ ได้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว มีลักษณะที่ไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ตัวผู้หญิง แต่เป็นการชี้แนะโดยตรงหรือยกแนวทางของสหพันธ์แม่หญิงลาวที่สอดคล้องกับแนวทางของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว มาเป็นแนวทางให้ผู้หญิงปฏิบัติตามแล้วชีวิตความเป็นอยู่จะดีขึ้นและประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งการเป็นส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ อีกทั้งการจัดทำหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวโดยศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาวนั้น ได้จัดพิมพ์แค่ 1 ภาษา คือ ภาษาลาว ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอภาพการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ตอบทบาทผู้หญิงเฉพาะแค่คนในประเทศ โดยเขียนให้แค่เฉพาะผู้หญิงลาวอ่านเท่านั้น ซึ่งยังไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นสากลหรือ universality ต่อสายตาชาวโลก

2. วารสารสาวลาว มีลักษณะของการมุ่งเน้น (Focus) ไปที่ตัวผู้หญิงที่มีความหลากหลายในช่วงวัย อาชีพ และชาติพันธุ์ โดยนำปัญหาหรือข้อเรียกร้องของผู้หญิงผ่านการรายงานปัญหาที่ทางศูนย์กลางข่าวสารของสหพันธ์ได้รวบรวมบันทึกไว้ส่วนหนึ่ง และตามจดหมายหรืออีเมลที่ผู้อ่านส่งมาที่บรรณาธิการวารสารได้รับทราบส่วนหนึ่ง แล้วจึงนำปัญหาหรือข้อเรียกร้องนั้นมาเป็นตัวอย่างในการนำเสนอ ซึ่งไม่ใช่การคิดเองของกลุ่มผู้นำเพียงอย่างเดียวว่าผู้หญิงต้องเป็นและปฏิบัติตนเช่นใด ดังที่มักจะปรากฏให้เห็นในหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว แต่วิธีการของวารสารสาวลาวจะเป็นการแนะแนวทางของสหพันธ์แม่หญิงลาวที่สอดคล้องกับแนวทางของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว มาเป็นแนวทางให้ผู้หญิงเลือกปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตได้หลุดพ้นจากปัญหาต่างๆ อีกทั้งการจัดทำวารสารสาวลาวโดยศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาวนั้น ได้จัดพิมพ์ในรูปแบบ 2 ภาษาในเล่มเดียวกัน คือ ภาษาลาว และภาษาอังกฤษ ในลักษณะหน้าต่อหน้า ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอภาพการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ตอบทบาทผู้หญิงในสายตาชาวโลกมากขึ้น ซึ่งไม่ได้เขียนให้แค่เฉพาะผู้หญิงลาวอ่านเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความเป็นสากลหรือ universality ต่อสายตาชาวโลกอีกด้วย

จากข้อมูลในเนื้อหาที่กล่าวมานั้น จะให้เห็นได้ว่าการใช้วิธีการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ ของรัฐบาล สปป.ลาว ที่ให้การสนับสนุนสื่อสิ่งพิมพ์ขององค์กรสหพันธ์แม่หญิงอย่างหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวและวารสารสาวลาว เพื่อใช้ในการสื่อสารทางการเมืองตอบทบาทความเป็นผู้หญิงที่ดีตามแนวทางของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว นั้น มีความสอดคล้องกับทฤษฎีเบ็ดเสร็จนิยม (Totalitarian Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีของประเทศสังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ โดยมีหลักแนวคิดพื้นฐานว่า หน้าที่หลักของสื่อมวลชน คือการดำรงรักษาระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมไว้ รัฐต้องเป็นเจ้าของสื่อ เพื่อควบคุมให้ทิศทางของสื่อไปในแนวทางที่พรรคคอมมิวนิสต์ต้องการ (นันทนา นันทวรโรภาส, 2557) ดังนั้นสื่อสิ่งพิมพ์ขององค์กรสหพันธ์แม่หญิงลาวอย่างหนังสือพิมพ์และวารสารฉบับต่างๆ จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว และรัฐบาล สปป.ลาว ในการสื่อสารทางการเมืองตอบทบาทความเป็นผู้หญิงที่ดีตามแนวทางของพรรคและรัฐบาล สปป.ลาว กำหนดไว้และเห็นสมควรให้ปฏิบัติ

การสื่อสารทางการเมืองจากภาครัฐไปสู่ประชาชน หากพิจารณาตามหลักการแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองที่มีลักษณะของการประยุกต์ใช้ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารทางการเมืองได้ส่งผลกระทบในระบบการเมืองใน 5 ลักษณะ ดังนี้ 1. เป็นการสร้างทัศนคติทางการเมือง 2. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง 3. การสื่อสารเป็นการนำเอารัฐเข้าไปอยู่ในบ้านของประชาชน 4. การสื่อสารมวลชนทำให้ความสนใจของประชาชนมีลักษณะร่วมกัน 5. การสื่อสารถูกนำมาใช้ในการรองรับสถานภาพของรัฐบาล (เสรี วงษ์มณฑา, 2546) โดยผู้เขียนได้พิจารณาจากคอลัมน์และเนื้อหาต่างๆในหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว และวารสารสาวลาว จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล สปป.ลาว ตอบบทบาททางการเมืองของผู้หญิงในช่วงปี ค.ศ. 1975 – 2010 นั้น ได้ปรากฏให้เห็นชัดเจนใน 2 ลักษณะหลัก คือ 1. การสื่อสารเป็นการนำเอารัฐเข้าไปอยู่ในบ้านของประชาชน 2. การสื่อสารมวลชนทำให้ความสนใจของประชาชนมีลักษณะร่วมกัน เมื่อการสื่อสารเป็นการนำเอารัฐเข้าไปอยู่ในบ้านของประชาชน และทำให้ความสนใจของประชาชนมีลักษณะร่วมกันได้แล้ว จะทำให้เกิดการสร้างทัศนคติทางการเมืองและสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานการเมืองของประชาชน โดยอาจนำไปสู่การนำผลสำเร็จของการสื่อสารทางการเมืองมาใช้ในการรองรับสถานภาพของรัฐบาลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา รุจิโชค. (2564). การสื่อสารทางการเมืองเพื่อรักษาภาพลักษณ์รัฐบาลในสื่อยุคดิจิทัล. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 6 (1), 26-27.
- ชนินธร ม้าทอง. (2560). แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง. *วารสารคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 2 (1), น.163-175
- ณัฐชัย อำทอง. (2563). นโยบายรัฐบาล สปป.ลาวในการส่งเสริมบทบาทผู้หญิงผ่านสหพันธ์แม่หญิงลาว. *ปริญาศิลปศาสตร์ มหาบัณฑิต เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา*, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดาร์ตัน เมตตาริกานนท์. (2555). ประวัติศาสตร์ลาวหลายมิติ. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.
- นันทนา นันทวโรภาส. (2557). การสื่อสารทางการเมืองในประชาคมอาเซียน. *วารสารร่วมพฤษภ* มหาวิทยาลัยเกริก, 32 (3), 134-154.
- นันทนา นันทวโรภาส. สื่อสารการเมือง: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แมสมีเดีย, 2558.
- นรินทร์ พุดตา. (2548). ตัวตนทางวัฒนธรรมในแบบเรียนลาว. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.
- พรรคประชาชนปฏิวัติลาว. (ม.ป.ป.). กองประชุมใหญ่ครั้งที่ 1 ของพรรคประชาชนลาว (ออนไลน์). ค้นจาก <http://www.pccob.gov.la/index.php/page/92>
- มยุรี เห่งศรีวัฒน์. (1993). แม่หญิงลาว : ในอดีตและปัจจุบัน. เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งรัฐ.
- ลำพอง คัญทะลิว. (2551). ภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ช่วงปี ค.ศ. 2002-2007. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาว. (2010). ประวัติมูลเชื้อสหพันธ์แม่หญิงลาว. เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งรัฐ.
- สุธิดา ตันเลิศ. (2541). ไกสอน พมวิหาน กับพัฒนาการสังคมนิยมลาวระหว่าง ค.ศ. 1975-1986. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2546). “การประยุกต์ทฤษฎีในการสื่อสาร”. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร*. พิมพ์ครั้งที่ 20. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุมารินทร์ ตูลารักษ์. (2550). แม่หญิงในวรรณกรรมลาวร่วมสมัยหลังการปฏิวัติชาติประชาธิปไตย ค.ศ. 1975. วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรี, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- Martin Stuart Fox. (2556). ประวัติศาสตร์ลาว (จิราภรณ์ วิญญูรัตน์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.